

**Gemeente
Amsterdam**

Werken aan een duurzaam perspectief

Uitvoeringsplan 24-uursopvang ongedocumenteerden

11 december 2018

Inhoudsopgave

1	Samenvatting.....	4
2	Inleiding	6
3	Bestuurlijke context.....	8
3.1	Bestuurlijke achtergrond.....	8
3.2	Coalitieakkoord	9
3.3	Relatie met Landelijke Vreemdelingenvoorziening	10
4	Huidige voorzieningen	11
4.1.1	Bed, bad, broodregeling (BBB).....	11
4.1.2	24-uursopvang.....	11
4.1.3	Leefgeld.....	11
4.1.4	Ketenpartners.....	12
4.1.5	Huidige locaties op kaart.....	12
4.1.6	Huidige samenstelling ongedocumenteerden in opvang Amsterdam	13
5	Uitvoeringsplan	14
5.1	Juridische kaders	14
5.2	Financiële kaders	15
5.3	Inhoud uitvoeringsplan	18
5.4	Instroom en uitstroom.....	18
5.4.1	Uitgangspunten	18
5.4.2	Wat willen we realiseren	18
5.4.3	Instroom	19
5.4.4	Uitstroom	22
5.4.5	Lobby voor mensen zonder perspectief	23
5.5	Begeleiding en participatie	24
5.5.1	Uitgangspunten	24
5.5.2	Werken aan perspectief	24
5.5.3	Rechtshulp	25
5.5.4	Casemanager.....	26
5.5.5	Rol van IND, DT&V en politie.....	26
5.5.6	Participatie: aanbod in de stad	27
5.6	Huisvesting en beheer	29
5.6.1	Uitgangspunten	29
5.6.2	Wat willen we realiseren?.....	29
5.6.3	Fasering huisvesting.....	30

5.6.4 Woonbegeleiding	31
5.7 Organisatie en regie.....	32
5.7.1 Uitgangspunten	32
5.7.2 Wat willen we realiseren?	32
6 Planning en fasering.....	33
6.1 Fasering in 2019.....	33
6.1.1 Tijdelijke versterking van begeleiding	33
6.1.2 Uitvraag uitvoering nieuwe werkwijze	33
6.1.3 Fasering realisatie locaties	34
7 Communicatie	36
7.1 Draagvlak creëren.....	36
7.2 Specifieke doelgroepen	36
7.3 Communicatie en consultatie omwonenden opvanglocaties.....	36
8 Monitoring, evaluatie en risico's / Trends en ontwikkelingen	38
8.1 Monitoring en evaluatie	39
8.2 Risico-inventarisatie	39
9 Bijlagen	40
9.1 Praatplaat 24-uursopvang ongedocumenteerden.....	40
9.2 Deelnemende organisaties aan werkgroep 24-uursopvang voor ongedocumenteerden.....	41
9.3 Overzicht van acties.....	42
9.3.1 Juridische kaders.....	42
9.3.2 Instroom en uitstroom	42
9.3.3 Begeleiding en participatie.....	42
9.3.4 Huisvesting en beheer.....	44
9.3.5 Organisatie en regie.....	45
9.3.6 Communicatie	45

1 Samenvatting

In Amsterdam verblijft al sinds lange tijd een groep migranten die door de praktijk van het vreemdelingenbeleid in de knel is geraakt. Zij hebben geen rechtmatig verblijf in Nederland, maar vertrekken om uiteenlopende redenen ook niet naar een ander land. Een deel verblijft in de bed, bad broodvoorzieningen, een deel van hen heeft tijdelijk onderdak gevonden bij de We Are Here groepen of elders. Amsterdam wil deze ongedocumenteerden om humanitaire redenen 24-uurs opvang bieden, met als doel om perspectief te creëren. Met het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' werd deze ambitie gepresenteerd. Het coalitieakkoord geeft verschillende kaders waarbinnen de opvang van ongedocumenteerden plaatsvindt. Zo zijn er 500 plekken beschikbaar, is de maximale verblijfsduur anderhalf jaar en wordt gedurende de opvang gewerkt aan perspectief. Dit uitvoeringsplan is de schakel tussen deze ambitie en de daadwerkelijke realisatie, die in 2019 start.

Het uitvoeringsplan is in nauwe samenwerking met landelijke en lokale partners, vrijwilligers en ongedocumenteerden tot stand gekomen. Zij hebben in een proces van co-creatie voorstellen opgeleverd en uitgewerkt. Deze zijn grotendeels overgenomen in het uitvoeringsplan. Met name vanwege beperkingen in het budget zijn sommige voorstellen minder ambitieus vormgegeven. Andere ideeën moeten nog nader onderzocht worden op haalbaarheid.

De belangrijkste elementen van het nieuwe beleid voor ongedocumenteerden zijn:

- De Amsterdamse opvang werkt op een transparante wijze, communiceert op heldere wijze met partners en ongedocumenteerden en betreft hen bij de uitvoering.
- De Amsterdamse opvang is gericht op een duurzaam perspectief voor de ongedocumenteerde. Het is geen permanente opvangplek, maar een veilige omgeving waar mensen in staat worden gesteld om aan toekomstperspectief te werken. Van de mensen die hier worden opgevangen wordt dan ook verwacht dat zij actief werken aan het vormgeven van hun eigen toekomst, in of buiten Nederland. Daarvoor krijgt elke ongedocumenteerde een casemanager.
- Er wordt een uitgebreide intake gedaan, zodat we een goed beeld hebben van de situatie van een ongedocumenteerde om een beslissing te nemen over plaatsing.
- Bij de huisvesting wordt zoveel mogelijk uitgegaan van zelfbeheer. Hiervoor wordt woonbegeleiding ingezet en wordt de ongedocumenteerde met leefgeld ondersteund.
- De juridische begeleiding wordt versterkt, zodat sneller duidelijk is of rechtmatig verblijf in Nederland een reële optie is of niet.
- Er komt versterkte ondersteuning voor mensen die de keuze hebben gemaakt om hun vertrek naar het land van herkomst voor te bereiden.
- Om zelfredzaamheid en deelname aan de Amsterdamse samenleving te bevorderen wil de gemeente met partners onderzoeken hoe ongedocumenteerden zo goed mogelijk gebruik kunnen maken van voorzieningen in de stad.
- Amsterdammers, zoals buurtbewoners, worden betrokken bij de uitvoering en de inzet van vrijwilligers wordt gefaciliteerd en gewaardeerd.
- De opvang is niet vrijblijvend.

Om het gehele proces te overzien en regie te voeren wordt één organisatie ingesteld. Deze organisatie houdt, in opdracht van de gemeente, toezicht op de uitvoering en is onafhankelijk van de uitvoerende partijen. Deze organisatie zorgt ook voor goede monitoring en evaluatie. De gemeente verstrekt de opdracht voor de uitvoering en de regie en blijft daarmee eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van de opvang en begeleiding.

Het jaar 2019 is een overgangsjaar.

De subsidies en opdrachten aan de huidige partners zijn verlengd tot 1 juli 2019. Er komt begin 2019 een uitvraag waarop verschillende partijen zich kunnen inschrijven om onderdelen van de aanpak uit te voeren. Als duidelijk is welke partners wat gaan doen, wordt in samenspraak met hen de organisatie voor regie en coördinatie ingericht. Voorafgaand aan de daadwerkelijke start van het nieuwe beleid per 1 juli zullen de werkprocessen in detail uitgewerkt worden.

Er worden zoveel mogelijk elementen van de nieuwe werkwijze ingevoerd, met name versterking van de begeleiding van de huidige groep ongedocumenteerden. Daarvoor krijgen de partners een aanvullende, tijdelijke opdracht.

Het realiseren van kleinschalige locaties, verspreid over de stad, is in de huidige Amsterdamse vastgoedmarkt een grote opgave. Waar mogelijk worden locaties voor langere tijd gerealiseerd volgens het gewenste programma van eisen. Het is niet aannemelijk dat dit voor alle 500 plekken al in 2019 het geval is. Er zal dan gewerkt moeten worden met tijdelijke, suboptimale oplossingen.

Bij het hele proces van implementatie en uitvoering is de inzet van partners, vrijwilligers en ongedocumenteerden in de stad cruciaal. De gemeente blijft daarom met hen in overleg over de verdere uitwerking en waardeert de constructieve samenwerking.

2 Inleiding

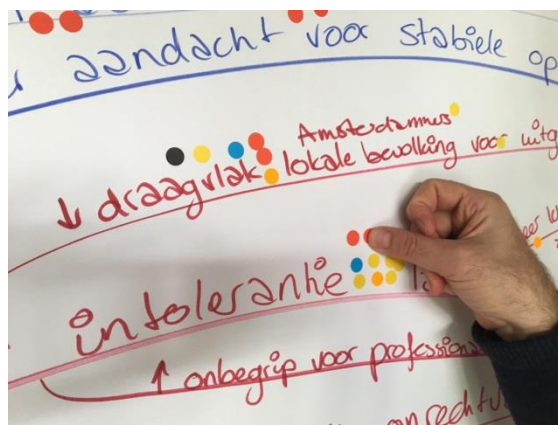
Zes jaar geleden, in het najaar van 2012, zette een groep ongedocumenteerden hun tenten op in Osdorp, Nieuw-West. Veel inwoners van Amsterdam werden hiermee voor het eerst geconfronteerd met het fenomeen ongedocumenteerden. Mensen zonder verblijfsstatus voor wie terugkeer (nog) geen optie is. Veel van deze ongedocumenteerden verbleven al jaren onzichtbaar in onze stad. En nu kwamen zij prominent in beeld.

In de vorige collegeperiode is begonnen met opvang voor ongedocumenteerden, maar wat deze mensen vooral nodig hebben, is een stabiele en veilige leefomgeving om aan hun toekomst te kunnen werken. Met goede begeleiding kunnen zij werken aan perspectief en het vinden van een duurzame oplossing voor hun precare situatie. Daarom wil het college deze mensen plek bieden in de vorm van een 24-uurs opvang. Op deze manier kunnen zij werken aan een legaal verblijf, doormigratie, of terugkeer naar land van herkomst.

Voor u ligt het uitvoeringsplan voor de nieuwe 24-uursopvang voor ongedocumenteerden. Het schetst de kaders waarbinnen de nieuwe 24-uursopvang opgezet zal worden. Tijdens de verdere uitwerking en uitvoering van het nieuwe beleid volgens dit uitvoeringsplan, zullen we de ruimte nemen om tussentijds onderdelen bij te stellen. We zien dit als een leerproces, waarbij via periodieke monitoring de uitvoering steeds weer wordt aangescherpt.

Het plan kwam tot stand met de hulp van vertegenwoordigers van uitvoerende partijen, vrijwilligersorganisaties, supportgroepen en ongedocumenteerden zelf. Op 18 oktober vond een startbijeenkomst plaats, gevolgd door drie drukbezochte werksessies in november. Daarbij werd gewerkt aan de uitgangspunten voor het plan om zo, samen met de gemeente, tot een gedragen resultaat te komen. Op 7 november vond ook een bijeenkomst plaats waarbij circa 60 ongedocumenteerden in gesprek gingen met het ambtelijk programmateam over hun wensen en ideeën voor de 24-uurs opvang. Een groot deel van de opbrengst van deze gesprekken en werksessies heeft een plek gevonden in dit uitvoeringsplan.

Impressie werksessies

Dit plan is de eerste stap om de 24-uurs opvang te realiseren. In 2019 wordt de Amsterdamse opvang, ook weer in samenwerking met onze partners, verder vormgegeven. Daarbij wordt onder andere onderzocht of aanvullende opvang van gezinnen nodig is, hoe de toegang tot de Amsterdamse samenleving kan worden gestimuleerd en hoe Amsterdam, als inclusieve stad, kan worden betrokken bij het geven van een warm welkom voor deze mensen.

3 Bestuurlijke context

3.1 Bestuurlijke achtergrond

Het is van alle tijden dat asielzoekers en andere vreemdelingen naar Amsterdam komen. Asielzoekers die, vaak na herhaalde juridische procedures, zijn afgewezen zoeken naar wegen om in de stad te overleven. Het overgrote deel lukt het om zonder hulp te functioneren, maar bij een klein deel is dat niet het geval. Het gevolg is vaak een uitzichtloos en kwetsbaar bestaan op straat.

In Amsterdam willen we echter niet dat mensen op straat moeten slapen.

In januari 2013 heeft de raad het initiatiefvoorstel 'Perspectief bieden: een proactief Amsterdams vreemdelingenbeleid' aangenomen. In de kern werd in deze notitie gepleit voor een Amsterdams beleid, gericht op het bieden van perspectief, waaronder toelating of terugkeer. Een manier van werken waarbij oog is voor het versterken van samenwerking bij het bieden van een integraal hulpaanbod tussen gemeente, gemeentelijke instellingen, maatschappelijke organisaties en rijksinstituten.

In dezelfde periode (vanaf september 2012) begon een groep vluchtelingen onder de naam 'We Are Here' met het kraken van panden in Amsterdam. Zij hebben geen recht op verblijf in Nederland en komen om verschillende redenen niet in aanmerking voor opvang. Door het kraken van panden zorgen zij voor een dak boven hun hoofd en vragen zij aandacht voor hun situatie.

In november 2013 is de pilot Vluchthaven gestart. Met instemming van de staatssecretaris, startte deze proef in het Huis van Bewaring aan de Havenstraat. Zodoende kon aan 128 personen van de We Are Here-groep gedurende zes maanden onderdak, rust en een individueel hulptraject worden geboden om van daaruit te werken aan de eigen toekomst. De Vluchthaven is tot stand gekomen vanuit de overtuiging dat je vanaf de straat niet kan werken aan je toekomst.

Binnen de pilot Vluchthaven is langs vier hoofdlijnen gewerkt: 1) het inzichtelijk maken van het juridische perspectief, 2) revitalisering en het aanleren van vaardigheden middels activerende cursussen, 3) werken aan een oplossing, waaronder terugkeer en 4) verminderen psychische en somatische problematiek. Uit deze pilot kwam het belang van korte lijnen en integrale samenwerking sterk naar voren. De duur van zes maanden opvang en begeleiding bleek echter te kort om tot een oplossing te komen.

Eind 2014 opende het college de bed, bad, broodvoorziening (BBB). Medio 2015 ging het Programma Vreemdelingen van start. De BBB gold daarbij als humanitaire ondergrens voor hen die nergens anders een bed, bad en eten kunnen krijgen. Begeleiding vond plaats via het Programma Vreemdelingen. Daarnaast bood de gemeente ondersteunende 24-uursopvang aan kwetsbare mensen. Uit recent onderzoek (zie het WODC onderzoek van Profacto van april 2018) blijkt echter dat zowel een stabiele leefomgeving, als begeleiding en activering essentiële onderdelen zijn voor het vinden van een duurzame oplossing, te weten legaal verblijf of terugkeer naar het land van herkomst of een derde land.

Alle voorgaande ervaringen en de ervaringen in andere steden hebben geleid tot de ambitie van dit college om in Amsterdam 24-uursopvang voor ongedocumenteerden te realiseren.

3.2 Coalitieakkoord

Met het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' in mei 2018, is de ambitie van het nieuwe college gepresenteerd om in Amsterdam 24-uursopvang voor ongedocumenteerden te realiseren. Doel van het inrichten van een 24-uursopvang is het bieden van een duurzame oplossing voor ongedocumenteerden, waarbij het werken aan perspectief (waaronder terugkeer) centraal staat.

Opvang voor ongedocumenteerden (zoals opgenomen in het coalitieakkoord)

- *Er wordt een 24-uursopvang ingericht voor ongedocumenteerden die op dit moment in Amsterdam verblijven. In deze voorziening wordt gewerkt aan perspectief (waaronder terugkeer) met professionele begeleiding.*
- *Er wordt een plan ontwikkeld met de volgende uitgangspunten:*
 - *Er is plek voor 500 mensen, die daar anderhalf jaar kunnen blijven. Daarna heeft de burgemeester de discretionaire bevoegdheid verblijfsduur eventueel te verlengen. Bij kwetsbare of zieke mensen wordt dat oordeel in samenwerking met de GGD opgesteld.*
 - *Een persoon in de opvang stelt samen met een professionele begeleider een perspectiefplan op. Na elk half jaar wordt voortgang geëvalueerd om te zien hoe aan perspectief is gewerkt en wordt bekeken wat noodzakelijke vervolgstappen zijn.*
 - *Er komt screening om de zorgbehoefte en noodzakelijke hulp/ondersteuning in kaart te brengen.*
 - *Opvang is kleinschalig, met respect voor privacy, de mogelijkheid om zelf te koken en een zo laag mogelijk beveiligingsniveau.*
 - *Tijdens verblijf in de opvang worden de bewoners niet opgepakt vanwege ontbreken van verblijfsstatus. Hierover worden afspraken gemaakt met politie en bewoners krijgen een pasje ter identificatie.*
 - *Onderzocht wordt hoe stage en/of werk voor hen kan worden ingericht.*

3.3 Relatie met Landelijke Vreemdelingenvoorziening

Op 29 november 2018 hebben staatssecretaris Harbers en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een samenwerkingsovereenkomst getekend voor de Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen (LVV's). Het doel is dat gemeenten en het Rijk intensief samen gaan werken om een landelijk netwerk van begeleidings- en opvangvoorzieningen te realiseren voor migranten zonder recht op verblijf of rijksopvang. Door hen te begeleiden naar zelfstandige terugkeer, doormigratie of, indien aan de orde, legalisering van verblijf, wordt ook de bijbehorende zorg- en / of veiligheidsproblematiek aangepakt.

Het programma werkt aan de LVV's op basis van een gedeelde analyse over de bestaande opvang, de populatie en werkwijzen. Centraal in het programma staat een aantal pilot-LVV's waarin lokaal en regionaal de samenwerking tussen betrokken organisaties vorm krijgt en verschillende instrumenten en werkwijzen worden beproefd die een bijdrage aan de doelstelling leveren. Daarnaast wordt op landelijk niveau aan een aantal instrumenten en voorzieningen gewerkt die de samenwerking binnen en tussen de LVV's mogelijk maken. Bijvoorbeeld de mogelijkheid om informatie uit te wisselen, een specifieke doelgroepaanpak toe te passen, of de beoordeling om lokale casuïstiek op te schalen.

De kerntaak van een pilot-LVV is om een duurzame oplossing te vinden voor mensen die op dit moment illegaal in Nederland verblijven. De ongedocumenteerde heeft een eigen verantwoordelijkheid om te zoeken naar deze duurzame oplossing. De individuele begeleiding en het onderdak worden geboden ter ondersteuning van die eigen verantwoordelijkheid van de ongedocumenteerde. De pilot-LVV ontwikkelt daarbij werkwijzen, instrumenten en oplossingsrichtingen die in het definitieve stelsel van LVV's kunnen worden toegepast.

Het college heeft op 6 november 2018 besloten dat de uitwerking van het nieuwe beleid, zoals beschreven in dit uitvoeringsplan, leidend zal zijn bij de keuze of Amsterdam een pilot LVV gemeente gaat worden.

De hierboven beschreven kerntaak van een pilot-LVV lijkt overeen te komen met dit uitvoeringsplan, wat goede kansen zou bieden voor Amsterdam om een pilot-LVV gemeente te worden.

4 Huidige voorzieningen

Op dit moment zijn er verschillende voorzieningen voor ongedocumenteerden in Amsterdam.

4.1.1 Bed, bad, broodregeling (BBB)

3 locaties:

- Schuithuisstraat
- Walborg
- Derkinderenstraat

Aantal plekken: 345

Opvang van 16.00 uur 's middags tot 9.00 uur 's ochtends.

In de opvang aan de Derkinderenstraat loopt een pilot van HVO Querido waarbij deelnemers 24-uursopvang krijgen als ze meewerken aan een traject richting toekomstperspectief.

4.1.2 24-uursopvang

2 locaties:

- Daalburgh: voor medisch en/of psychisch kwetsbaren
- MOO: voor psychisch kwetsbaren

Aantal plekken: 50

4.1.3 Leefgeld

- 450 euro per maand
- Opvang in eigen netwerk

Aantal: 80 ongedocumenteerden

4.1.4 Ketenpartners

Organisaties die op dit moment subsidie ontvangen van de gemeente Amsterdam voor juridische, maatschappelijke, woon- en terugkeerbegeleiding:

- Huisvesting: HVO Querido, Leger des Heils en ASKV MOO
- Juridisch en maatschappelijk: ASKV en Vluchtelingenwerk, Leger des Heils en HVO Querido pilot Derkinderenstraat
- Terugkeer/toekomstoriëntatie: Bridge to Better en Goedwerk Foundation, HVO Querido pilot Derkinderenstraat
- Vreemdelingenloket

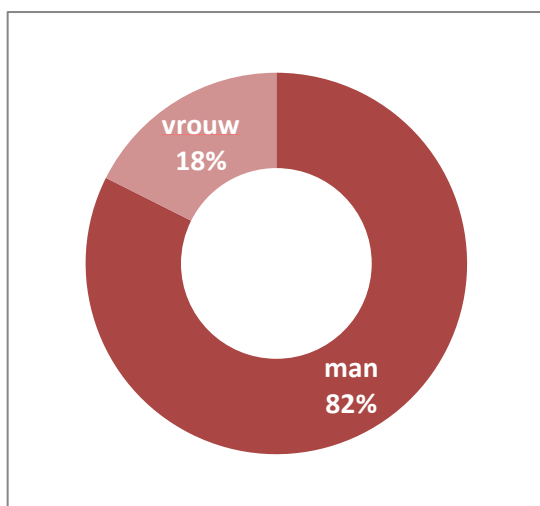
4.1.5 Huidige locaties op kaart

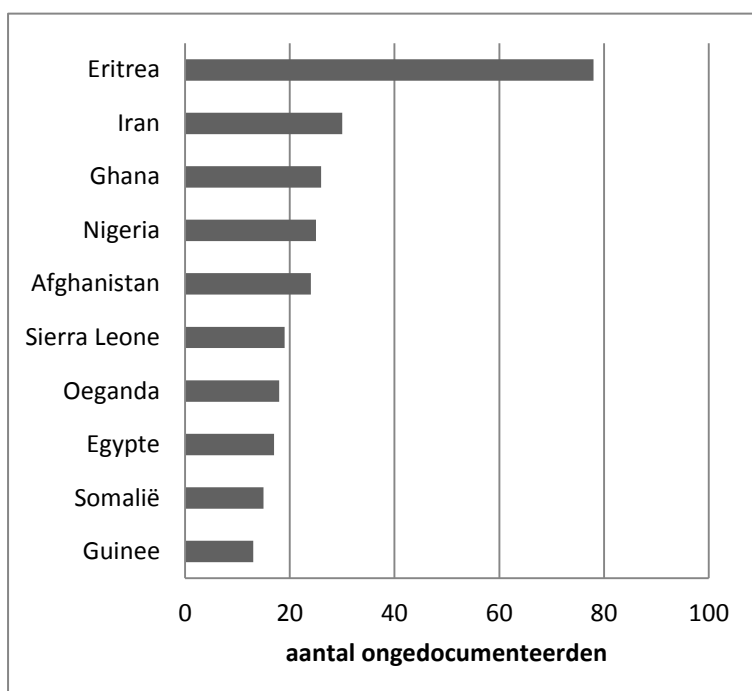
4.1.6 Huidige samenstelling ongedocumenteerden in opvang Amsterdam

Eind november 2018 maken 454 ongedocumenteerden gebruik van de Amsterdamse opvang of leefgeld¹. Hieronder meer informatie over de samenstelling van de groep.

Man/vrouw-verhouding in percentages

Top 10 land van herkomst in aantallen

¹ Informatie opgevraagd bij Vreemdelingenloket oktober 2018

5 Uitvoeringsplan

Dit uitvoeringsplan is de schakel tussen de ambitie van het college om 24-uursopvang met begeleiding te bieden voor ongedocumenteerden en de daadwerkelijke realisatie hiervan. Vanaf begin 2019 wordt de nieuwe werkwijze geleidelijk ingevoerd. Het uitvoeringsplan is nog in ontwikkeling en verschillende punten worden in de komende periode verder uitgewerkt. Het betreft dan bijvoorbeeld het regiemodel en het realiseren van nieuwe huisvestingslocaties.

Bij het hele proces van implementatie en uitvoering is de inzet van partners, vrijwilligers en ongedocumenteerden in de stad cruciaal. De gemeente blijft daarom met hen in overleg over de verdere uitwerking.

5.1 Juridische kaders

Vreemdelingenwet

De Vreemdelingenwet 2000 vormt het wettelijk kader met betrekking tot voorzieningen voor al dan niet uitgeprocedeerde vreemdelingen; daarmee is de staatssecretaris als enige verantwoordelijk. Dit uitgangspunt is de afgelopen jaren aan de hand van de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep en van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State op 26 november 2015 en 29 juni 2016 geformuleerd en nadien bestendigd.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft op 28 juli 2016 geoordeeld dat het bestaande voorzieningenstelsel van de Nederlandse overheid voor niet rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen een adequaat systeem vormt waarmee voldaan wordt aan de internationaalrechtelijke verplichtingen. Het Hof heeft tevens bepaald dat het stellen van de voorwaarde 'meewerken aan vertrek' geen schending is van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Er is, zoals uit bovenstaande volgt, geen enkele wettelijke of verdragsrechtelijke bepaling die de gemeente de bevoegdheid geeft, of verplicht, enige opvang of voorziening te bieden. Het beleid van de gemeente is daarmee buitenwettelijk begunstigend beleid. Wel dient dit beleid conform het gelijkheidsbeginsel consistent en dus doordacht uitgevoerd te worden.

Nu er sprake is van buitenwettelijk begunstigend beleid kan er door een ongedocumenteerde zonder recht op verblijf of rijksopvang geen juridische aanspraak op de voorzieningen in dit programma worden gemaakt. Het is aan de gemeente, in overleg en samen met de diverse partijen, te besluiten een ongedocumenteerde die zich meldt, onderdak en individuele begeleiding te bieden conform dit uitvoeringsplan.

Bij gebreke van een specifieke publiekrechtelijke bevoegdheid tot het verstrekken van deze voorzieningen zijn de besluiten die conform dit uitvoeringsplan ten aanzien van een ongedocumenteerde worden genomen geen besluiten in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, maar aan te merken als feitelijke handelingen jegens de ongedocumenteerden, die hen in hun hoedanigheid van vreemdeling raken, en derhalve feitelijke handelingen in de zin van artikel 72, derde lid, van de Vreemdelingenwet 2000.

Informatie-uitwisseling en privacy

Het doel van de informatie-uitwisseling van de partijen bij de uitvoering van dit beleid is om het perspectief van de vreemdeling te kunnen beoordelen. Hiervoor zullen alle partijen zich committeren aan de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016, betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming; hierna: AVG).

Ook zullen alle partijen zich committeren om de relevante dossiergegevens conform de vigerende wet- en regelgeving te delen, bewaren en te verwerken.

Rol van de betrokken partijen:

- De gemeente zal alleen indien noodzakelijk persoonsgegevens uitwisselen; indien de GGD als specifieke gemeentelijke dienst een structurele rol krijgt in de uitvoering, is de GGD ook gebonden aan de medische richtlijnen in deze.
- De Ngo's leveren vanuit hun eigen expertise een bijdrage aan de uitvoering van dit plan en zullen hierbij persoonsgegevens uitwisselen.
- Dit geldt ook voor de Immigratie- en Naturalisatiedienst, Dienst Terugkeer en Vertrek en de Vreemdelingenpolitie:
 - a. IND zorgt o.a. voor snelle aanlevering van de dossiers, denkt mee over mogelijkheden, monitort de afhandeling van aanvragen binnen de IND.
 - b. DT&V brengt o.a. de mogelijkheden tot terugkeer in kaart en levert hierbij maatwerk door het wegnemen van belemmeringen voor terugkeer die, gelet op de specifieke merites van de casus, bestaan.
 - c. De politie adviseert en ondersteunt o.a. waar het vraagstukken van vaststelling van de identificatie betreft.

Hoe komen we daar?

Ter nadere uitwerking van de mogelijkheden tot informatie-uitwisseling wordt een privacy overeenkomst afgesloten tussen alle partijen.

Tevens zal worden beoordeeld of en hoe de gemeente partij in de persoonsgebonden informatie uitwisseling kan zijn, aangezien er geen wettelijke grondslag is die het verwerken van de gegevens rechtmatig maakt. Doordat ongedocumenteerden een afhankelijkheidsrelatie hebben met de gemeente, volstaat een toestemmingsverklaring niet.

Met de komst van de LVV's zal de Vreemdelingenwet 2000 worden aangepast zodat ook gemeenten een wettelijke basis krijgen voor de opvang van ongedocumenteerden. Het realiseren van een wetswijziging kost tijd. Daarom zal in de tussentijdse periode een oplossing moeten worden gevonden. Dit zal door privacy juristen worden verkend.

5.2 Financiële kaders

Voor de uitvoering van dit nieuwe beleid voor ongedocumenteerden is een structureel budget beschikbaar van € 7,7 miljoen voor 2019 en 2020 en € 8,7 miljoen voor 2021 en 2022.

Extra budget nodig voor transitie jaar 2019

In 2019 is sprake van een transitiejaar. Daardoor worden er extra kosten gemaakt. Dit komt enerzijds omdat er nog een half jaar wordt gewerkt met de oude – relatief dure – opvang. De huidige subsidies en opdrachten zijn verlengd tot 1 juli 2019. In april 2019 moet – na een uitvraag – duidelijk zijn wie de

nieuwe uitvoerende partijen zijn en wat hun opdracht is. Elk van deze partijen zal dan in korte tijd een transitie moeten maken naar nieuw beleid. Dit betreft onder andere versterking of vermindering van personeel en investeringen in opleidingen. Tegelijkertijd moet er geïnvesteerd worden in het realiseren van het nieuwe beleid. De uitvraag moet worden voorbereid en de nieuwe organisatievorm moet worden ingericht. Dit leidt tot volgende kosten voor 2019:

- Uitvoering oude beleid tot 1 juli 2019, inclusief huidige locaties: € 4,8 miljoen
- Nieuwe huisvestingskosten: € 2 miljoen
- Uitvoeringskosten nieuwe beleid, inclusief extra begeleiding in 1^e helft 2019: € 3 miljoen
- Programmamanagement, transitiekosten, opleidingen: € 1,7 miljoen
- Totaal: € 11,5 miljoen

Van de voorziene, deels onvermijdelijke kosten van 2019 á € 11,5 miljoen is € 7,7 miljoen gedekt vanuit coalitiemiddelen, ondergebracht in de programmabegroting Zorg. Voor het resterende bedrag van € 3,8 miljoen zal het college van B&W bij de voorjaarsnota 2019 een dekkingsvoorstel doen. Daarbij worden de volgende opties onderzocht:

- Inzetten van mogelijke meevallers van incidentele middelen in 2019 binnen het programma van wethouder Groot Wassink.
- Compenseren binnen de meerjarenbegroting ongedocumenteerden vanaf 2020. Dit heeft gevolgen voor het niveau van uitvoering van het uitvoeringsplan. Daarnaast moet een dergelijke dekking passen in het totale beeld, dat wil zeggen dat de begroting per jaar sluitend moet zijn.
- Inzetten van Rijksgelden die beschikbaar komen als Amsterdam deelneemt aan de pilot Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). In januari 2019 worden hierover gesprekken gevoerd tussen het ministerie van J&V en Amsterdam. De pilot inclusief financiële gevolgen worden separaat aan het college voorgelegd.

Uitvoering vanaf 2020 t/m 2022

Er zijn voor de uitvoering voor de periode van 2020 t/m 2022 drie varianten uitgewerkt. Hierbij is uitgegaan van het gemiddelde beschikbare budget over deze 3 jaren.

- De optimale variant, gebaseerd op de voorstellen van de werkgroep, waarbij de uitvoering maximaal is ingezet op creëren van perspectief. Deze variant kan alleen worden uitgevoerd met extra middelen.
- De midden variant op basis van de middelen die meerjarig zijn toegekend in het coalitieakkoord. Deze variant is alleen mogelijk indien geen intertemporele compensatie nodig is voor tekorten in 2019. Dit is een variant waarbij minder uitvoering gegeven kan worden aan de voorstellen van de werkgroep. Er is beperkt extra budget beschikbaar voor juridische begeleiding en terugkeerorganisaties. Voor het participatieaanbod zullen aanvullende middelen gezocht moeten worden, eventueel buiten de gemeente. Er is geen budget beschikbaar voor begeleiding buiten de 24-uursopvang om.
- De minimale variant, binnen de huidige begroting en met intertemporele compensatie van de extra kosten gemaakt in 2019. In deze minimale variant is de begeleiding van ongedocumenteerden sterk beperkt en is er geen extra inzet op juridische en terugkeer begeleiding ten opzichte van de huidige situatie. Het gevolg hiervan is dat het risico groter wordt dat er geen doorstroom bereikt wordt. Daarnaast is in de minimale variant geen budget gereserveerd voor innovaties.

Tabel 1 De gemiddelde kosten p.j. vanaf 2020

	begroting 2020 - 2022		
	optimale variant	midden variant	minimale variant
vastgoed incl. GWE, onderhoud en afschrijvingen verbouwingen	2,50	2,50	2,50
woonbegeleiding (ambulante en intensieve vorm)	1,40	1,40	1,40
leefgeld deelnemers 24uursopvang (inc. verzorging, Ov)	1,50	1,50	1,50
leefgeld eigen oplossingen	0,40	0,20	0,10
intake en eerste screening	0,50	0,30	0,30
casemanagement	0,50	0,40	0,30
juridische begeleiding en fonds ondersteuning	1,00	0,35	0,20
toekomstoriëntatie/ terugkeerorganisaties	1,00	0,35	0,20
gezondheidszorg	0,50	0,30	0,20
participatieaanbod	0,50	-	-
begeleiding buiten 24h opvang	0,50	-	-
organisatie en regie door externe partij	0,50	0,30	0,30
interne kosten gemeente	0,50	0,10	-
opleidingen en innovaties	0,50	0,10	-
onvoorzien	1,20	0,50	0,10
totaal jaarlijkse kosten, mln euro	13,00	8,30	7,10

Risico's

- Huisvesting: de post van € 2,5 miljoen voor huisvesting (jaarlijks) is gebaseerd op ervaringscijfers van afgelopen jaren over huur en verbouwing van de beschikbare panden. Daarbij is rekening gehouden met afschrijving van de investeringen (in verbouw, inventaris) over 5 jaar. Als panden voor kortere tijd beschikbaar zijn, zal deze afschrijvingstermijn niet mogelijk zijn en zullen de kosten stijgen. Daarnaast is op dit moment nog onzeker welke panden beschikbaar komen, wat de huurprijzen zijn en hoeveel geïnvesteerd moet worden.
- Juridisch: Er is geen extra budget opgenomen voor juridische procedures, er vanuit gaande dat dit binnen het huidige werkpakket van de juridische afdeling van cluster Sociaal opgepakt kan worden (zoals ook afgelopen jaren is gebeurd). Mocht het nieuwe beleid (m.n. het beëindigen van de opvang) tot veel bezwaar en beroep procedures leiden, dan zal dit extra kosten met zich meebrengen.
- Uitvraag: Er wordt een uitvraag voorbereid voor de uitvoering van onderdelen van het beleid. Dit zijn voor een deel nieuwe onderdelen, waar nog geen ervaring mee is (bijvoorbeeld woonbegeleiding, casemanagement). Mogelijk blijkt na de uitvraag dat de kengetallen die gebruikt zijn voor de begroting niet aansluiten bij wat de partners kunnen leveren. Bij vertraging in de uitvraag en besluitvorming over welke partijen het nieuwe beleid gaan uitvoeren, zullen (delen van) de nieuwe werkwijze niet per 1 juli 2019 ingevoerd kunnen worden. Dit leidt tot hogere kosten omdat de huidige werkwijze relatief duur is.

5.3 Inhoud uitvoeringsplan

Hieronder volgt de inhoudelijke uitwerking van het uitvoeringsplan, binnen de kaders van het coalitieakkoord. Het uitvoeringsplan is onderverdeeld in vier pijlers: instroom en uitstroom, begeleiding en participatie, huisvesting en beheer, organisatie en regie.

5.4 Instroom en uitstroom

5.4.1 Uitgangspunten

- Laagdrempelige instroom.
- Efficiënt vervolgproces waarin snel inzicht komt in mogelijkheden, onmogelijkheden en kansen (zoals voorliggende voorzieningen, juridische opties).
- Transparantie over de criteria van in- en uitstroom, zowel richting betrokken partijen, als richting de ongedocumenteerden zelf.
- Werken aan perspectief is een voorwaarde voor continuering van opvang.
- Goede coördinatie rondom ongedocumenteerden, met snelle en efficiënte informatie-uitwisseling tussen partijen, zodat voor de ongedocumenteerde duidelijk is waar hij aan toe is.
- Snelle opvang bij kwetsbaarheid.
- Aansluiting zoeken op al bestaande methodieken.
- Snelle overdracht in het geval er een voorliggende voorziening is.

5.4.2 Wat willen we realiseren

Voor een opvang die duurzaam kan functioneren en nieuwe ongedocumenteerden kan helpen moet de in- en uitstroom in balans zijn. Voor ongedocumenteerden zelf moet helder zijn hoe procedures verlopen. Veel hangt af van vlot verloop van de processtappen en goede samenwerking tussen partijen.

Het proces van instroom bestaat uit twee stappen: een korte intake en een uitgebreide screening.

1. Korte intake

De korte intake start met het stellen van vragen:

- Wat heb je nodig?
- Is dit de juiste plek voor jou?
- Wat is je nationaliteit?
- Wat is je status?

Hiermee wordt de urgente behoefte van de persoon vastgesteld (bijvoorbeeld medisch/psychisch kwetsbaar) en een eerste check gedaan op nationaliteit en legale status. Vervolgens wordt aan de hand van insluitings- en uitsluitingscriteria bepaald of de persoon door kan naar de tweede stap, de uitgebreidere screening. De criteria om door te gaan naar de uitgebreide screening zijn: dakloosheid, ongedocumenteerd en geen recht op verblijf. Uitgesloten worden EU burgers, mensen met een verblijfsvergunning in een EU-land, burgers uit rijke landen (bijvoorbeeld VS en Japan) en mensen met een hoog inreisverbod (van 10 jaar of meer) of een ongewenst verklaring.

Gezinnen kunnen niet worden opgevangen. Deze opvang vraagt een andere aanpak dan dit uitvoeringsplan. Zo is bijvoorbeeld pedagogische begeleiding nodig.

Vooralsnog worden gezinnen verwezen naar bestaande gezinsopvanglocaties van het Rijk; tegelijkertijd wordt onderzocht of daarnaast een gemeentelijke opvang gewenst is en wat daarvan de financieringsmogelijkheden zijn.

Als iemand geen eigen mogelijkheid heeft voor tijdelijk onderdak dan krijgt hij, indien mogelijk, opvang aangeboden tijdens de screeningsperiode.

1. Uitgebreide screening

Binnen twee weken wordt op basis van een uitgebreidere screening op kwetsbaarheid, levensomstandigheden en achtergrond vastgesteld of iemand kan instromen.

In deze twee weken wordt gekeken naar kwetsbaarheidsfactoren die opvang noodzakelijk maken, of beschermende factoren die de persoon meer zelfredzaam maken.

Daarnaast is regiobinding een insluitingscriterium. Dit betekent dat mensen zonder regiobinding, indien mogelijk, worden doorverwezen naar opvanglocaties in een regio waarmee de ongedocumenteerde wel binding heeft, of dat nader wordt onderzocht waar de ongedocumenteerde terecht kan.

In deze uitgebreide screening kan door aanvullende informatie blijken dat iemand toch niet voldoet aan de insluitingscriteria.

Iemand wordt niet toegelaten als hij afkomstig is uit een niet-visumplichtig of veilig land en niet nader kan motiveren dat opvang nodig is. Welke landen worden geclassificeerd als veilig land wordt nog uitgewerkt.

Een ander uitsluitingscriterium is het ontbreken van een V nummer en geen bereidheid om dit op termijn aan te vragen.

Mensen die terecht kunnen in een voorliggende voorziening worden hier naartoe doorverwezen na de screeningsperiode

Het hebben van een Dublinclaim is geen uitsluitingscriterium. Wel wordt de mate van kwetsbaarheid vastgesteld, omdat dit bepalend is voor het vervolgtraject. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de volgende aspecten:

- Urgente medische situatie waarbij met een formele doktersverklaring wordt aangetoond dat er sprake is van ernstige medische problematiek, psychisch en/of somatisch.
- Leeftijd. Jongeren van rond de 17/18-jaar zijn vaak makkelijker te beïnvloeden en daardoor extra kwetsbaar.
- Geslacht. Vrouwen zitten vaker in een meer kwetsbare situatie.

5.4.3 Instroom

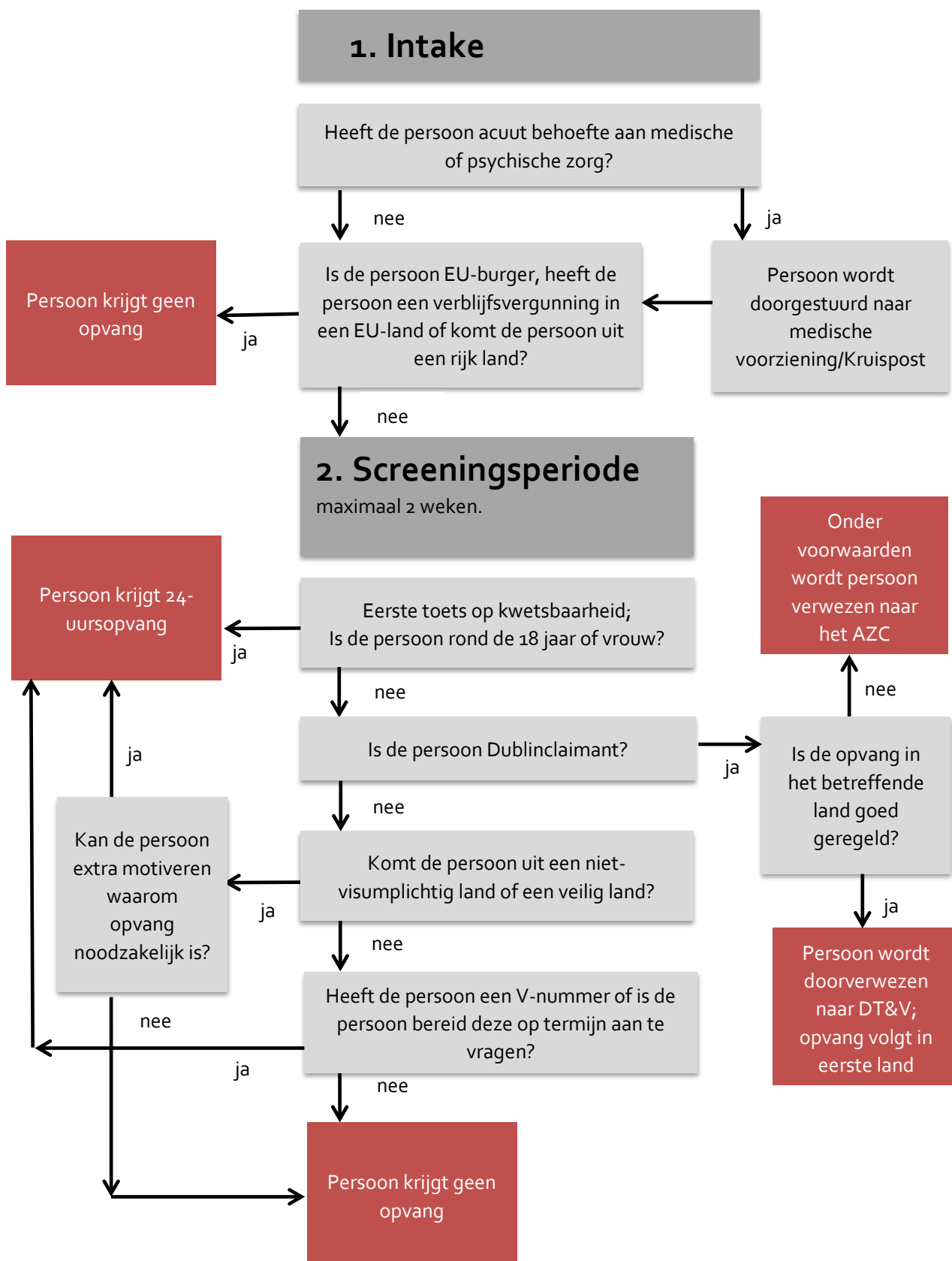
Voor mensen die voldoen aan de insluitingscriteria volgt na de tweede screening instroom. Er zijn twee opties:

- Als iemand om persoonlijke redenen niet in de 24-uursopvang kan (bijvoorbeeld vanwege een medische aandoening) en opvang in eigen kring kan regelen, dan krijgt deze persoon leefgeld. Opvang in eigen kring gebeurt alleen in uitzonderlijke gevallen, omdat intensieve begeleiding in de 24-uursopvang beter kan worden georganiseerd.
- De overige mensen (inclusief de Dublinclaimanten) worden opgevangen in de 24-uursopvang.

Voor Dublinclaimanten wordt daarna voor de niet kwetsbaren en de kwetsbaren een verschillend traject ingezet:

- *Niet kwetsbare Dublinclaimanten* worden korte tijd (enkele weken) opgevangen om zich te bezinnen op hun situatie en de mogelijkheid te krijgen het besluit te nemen terug te keren en daarbij geholpen te willen worden.
- *Kwetsbare Dublinclaimanten*:
 - Mensen met een Dublinclaim op landen waar de opvang goed geregeld is, zoals Duitsland, Frankrijk en België worden doorverwezen naar DT&V (Dienst Terugkeer en Vertrek) met als doel terecht te kunnen in de opvang in het eerste land.
 - Mensen met een Dublinclaim op landen waar de opvang niet goed is geregeld en waar mensen door het Rijk niet naar worden uitgezet, worden besproken met DT&V om te zien of zij warm overgedragen kunnen worden aan de rijksopvang met als doel opvang in Nederland.
 - Mensen met een Dublinclaim op landen waarover discussie is of ze adequate opvang bieden, worden voor korte tijd opgevangen. Ondertussen wordt in samenwerking met het Rijk naar een oplossing gezocht. Wie vanuit de Amsterdamse opvangketen bepaalt welk land adequate opvang biedt, wordt nog verder uitgewerkt.

Stroomschema Intake

De praktijk

1. Iemand komt bij organisatie in beeld, die organisatie kan doorverwijzen naar aanmeldpunt/belt direct met de opvang.
2. Iemand kan zelf ook direct naar het aanmeldpunt gaan.
3. Meldpunt voert de intake uit (intake vragen en verkorte lijst instroomcriteria).
4. Bij toegang: ongedocumenteerde krijgt een contactpersoon en zo nodig een plek in de opvang, uitgebreide screening volgt.
5. Uitkomst uitgebreide screening wordt, als de casus complex is, besproken in een multidisciplinair team.

Uitzonderingen op individuele basis zijn mogelijk; dit betreft een hardheidsclausule. Een multidisciplinair team bepaalt bij twijfel (als iemand in eerste instantie niet aan de criteria voldoet), of er redenen zijn om iemand alsnog toe te laten.

Mensen die niet worden toegelaten worden geïnformeerd over hun mogelijkheden en, waar mogelijk, doorverwezen of overgedragen.

5.4.4 Uitstroom

De problematiek van ongedocumenteerden is naar verwachting van langdurige aard. Er zullen nieuwe groepen in Amsterdam komen, die niet terecht kunnen in rijksopvangvoorzieningen en waarvoor opvang in Amsterdam gewenst is. Aangezien het aantal plekken gelimiteerd is tot 500, is uitstroom noodzakelijk om ook deze nieuwe groepen een kans te geven.

Uitstroom uit de Amsterdamse 24-uurs voorziening is mogelijk door:

- Herhaalde Asiel Aanvraag (als de asielaanvraag in behandeling is, heeft de persoon recht op opvang in het AZC)
- Verkrijgen van asiel of een reguliere, zoals medische, vergunning
- Terugkeer naar land van herkomst of derde land
- Artikel 64 toekenning; op basis van medische noodzaak kan iemand niet reizen en kan in een AZC verblijven.
- Overdracht voor mensen met een voorliggende voorziening, wanneer duidelijk is dat hier een plek beschikbaar is.
- Als sprake is van een vermoedelijk slachtoffer mensenhandel en er is nog geen eerste aangifte gedaan, dan is wellicht opvang mogelijk in de opvang voor slachtoffers mensenhandel (COSM, ACM). Dit gebeurt in afstemming met regiocoördinatie Amsterdams coördinatiepunt mensenhandel van HVO-Querido.

Gedurende de opvang vinden checks plaats waarbij wordt geconcludeerd of de ongedocumenteerde en de overheidsinstanties voldoende werken aan perspectief. Is dit niet het geval dan worden belemmeringen onderzocht en zo mogelijk weggenomen. Werkt de ongedocumenteerde persoon dan nog onvoldoende aan perspectief, dan eindigt de opvang. Dit wordt verder beschreven in paragraaf 5.4. De voorbereiding op de uitstroom wordt eveneens in die paragraaf beschreven.

De opvang eindigt in ieder geval na 1,5 jaar. In unieke gevallen kan een uitzondering worden gemaakt als er bijvoorbeeld sprake is van ernstige medische problematiek. Bij kwetsbare of zieke mensen wordt dat oordeel in samenwerking met de GGD opgesteld. NB. Het zal zeker niet in alle gevallen noodzakelijk zijn om de maximale duur van anderhalf jaar in de opvang te verblijven. Eerdere uitstroom creëert nieuwe ruimte voor instroom.

5.4.5 Lobby voor mensen zonder perspectief

Amsterdam wil zich hard maken voor mensen in een uitzichtloze situatie. Een uitzichtloze situatie ontstaat als mensen niet kunnen terugkeren, maar ook worden afgewezen voor rechtmatig verblijf. Met het organiseren van deze opvang en de monitoring daarvan, bouwen we kennis op over deze situaties. Die kennis gebruiken we om het Rijk te bewegen voor deze groep structurele oplossingen te bieden.

5.5 Begeleiding en participatie

5.5.1 Uitgangspunten

- In de begeleiding van de ongedocumenteerde staat het bevorderen van zelfredzaamheid centraal.
- Tijdens de opvangperiode wordt gewerkt aan een realistisch toekomstperspectief.
- We zetten in op doorstroom en procesversnelling.
- We willen een inclusieve stad zijn, ook voor ongedocumenteerden.

5.5.2 Werken aan perspectief

Werken aan perspectief staat centraal en is een voorwaarde voor continuering van verblijf in de 24-uursopvang. Perspectief kan legaal verblijf zijn of terugkeer naar het land van herkomst of doormigratie naar een derde land. In alle scenario's is het van groot belang dat mensen zelfredzaam zijn/worden gemaakt om uiteindelijk zelfstandig een weloverwogen keuze te maken voor de toekomst. Hier is dan ook gedurende de gehele opvangperiode aandacht voor.

Ongedocumenteerden die in aanmerking komen voor een plek in de opvang worden bij de start van het traject goed geïnformeerd over het doel van de 24-uursopvang, werken aan perspectief, en de opties die er zijn: juridisch perspectief, terugkeer en doormigratie. Ook de consequenties van een illegaal bestaan worden toegelicht. De 24-uursopvang is geen permanente verblijfplaats, maar een tijdelijke veilige haven om aan perspectief te werken.

Het traject ziet er als volgt uit:

Stap 1. Uitzoeken juridisch perspectief

Eerst wordt het juridisch perspectief van de ongedocumenteerde onderzocht.

Juridische en maatschappelijke organisaties doen dit in samenwerking met de IND. NB. Als de ongedocumenteerde zelf aangeeft terug te willen keren, dan direct naar stap 2.

Mogelijkheden:

- Wel juridisch perspectief: perspectiefplan gericht op legaal verblijf.
- Geen juridisch perspectief: duidelijke afronding van juridisch traject en start van stap 2. Het is lastig om het gesprek te voeren over een ander toekomstperspectief als de ongedocumenteerde nog denkt nieuwe procedures te kunnen starten.

Stap 2. Als er geen juridisch perspectief is, dan wordt met de ongedocumenteerde het gesprek gevoerd over de toekomst en de mogelijkheid van terugkeer onderzocht. Als de ongedocumenteerde hiervoor openstaat, wordt er in samenspraak een perspectiefplan opgesteld gericht op toekomstoriëntatie of terugkeer.

- Aandacht voor de kansen in het land van herkomst of hervestiging elders.
- Op het moment dat de ongedocumenteerde zich committeert aan terugkeer, is er mogelijkheid tot (vak) opleiding, ontwikkelen vaardigheden, trainingen (gericht op terugkeer).

Persoonlijk perspectiefplan (PPP)

Het perspectiefplan beschrijft het persoonlijk perspectief en de activiteiten en doelen waar de ongedocumenteerde aan gaat werken om dat perspectief te realiseren. Ook wordt, afhankelijk van de individuele situatie van de ongedocumenteerde, afgesproken op welke termijn er verwacht wordt het perspectief te bereiken en op welke termijn er tussentijdse evaluatiemomenten worden ingepland. Deze evaluatie zal ten minste iedere zes maanden plaatsvinden. Dit betekent dat niet iedere ongedocumenteerde anderhalf jaar in de opvang zal verblijven. Werken aan zelfredzaamheid is een onderliggend thema in ieder PPP.

Om te bepalen of er door de ongedocumenteerde wordt gewerkt aan perspectief, worden objectieerbare criteria vastgesteld. Tijdens een periodieke evaluatie wordt aan de hand van deze criteria door een casemanager (zie hieronder) vastgesteld of er voldoende wordt gewerkt aan perspectief.

Wanneer de ongedocumenteerde niet voldoende werkt aan perspectief, kan de opvang en begeleiding worden beëindigd. De casemanager, in samenspraak met alle uitvoerende organisaties, bereidt dit besluit voor. Bij de uiteindelijke beslissing over het beëindigen van de opvang wordt het vier-ogenprincipe toegepast.

Als er onenigheid is over de vaststelling of een ongedocumenteerde al dan niet meewerkt aan het perspectief, of over het perspectief als zodanig, is er een onafhankelijke derde partij (bijvoorbeeld een toetsingscommissie) die daar uitsluitsel over geeft.

5.5.3 Rechtshulp

Onderdeel van werken aan perspectief is juridische begeleiding. Dit is essentieel om te kunnen werken aan een realistisch toekomstperspectief. Als er geen transparante juridische begeleiding wordt geboden is het niet mogelijk voor de ongedocumenteerde om alsnog in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning, of om de hoop op een verblijfsvergunning in Nederland los te laten. Met transparant bedoelen we hier dat de juridisch begeleider de ongedocumenteerde meeneemt in het proces en beargumenteert waarom er wel of geen juridisch perspectief is. Wanneer duidelijk wordt dat er geen juridisch perspectief is, dan wordt dit traject afgerond.

Bij het opstellen van het perspectiefplan worden gesprekken met de ongedocumenteerde gevoerd over het juridisch perspectief. Om de ongedocumenteerde goed te kunnen informeren over zijn/haar juridische situatie is het belangrijk dat er een goede dossieropbouw is en dat informatie snel kan worden opgevraagd.

Dit willen we bereiken door de juridische begeleiding van ongedocumenteerden te versterken. We zetten een werkgroep op die in kaart brengt:

- Met welke specialisten op het gebied van vreemdelingenbeleid op dit moment wordt samengewerkt.
- Aan welke juridische begeleiding behoefte is.
- Of trainees/ werving bij universiteiten en HBO scholen een bijdrage kunnen leveren aan de juridische begeleiding.

- Of deelnemers van het Amsterdamse programma statushouders ingezet kunnen worden als tolken.

Doel van deze inventarisatie is het ontwikkelen van een juridische kaart.

Voor snelle informatie-uitwisseling tussen verschillende partijen willen we vanuit een centraal punt in de Amsterdamse opvangketen dossiers opvragen. Daarnaast komt er vanuit de IND een centraal contactpersoon voor de Amsterdamse opvangketen.

5.5.4 Casemanager

Iedere ongedocumenteerde die in de 24-uursopvang verblijft, krijgt een casemanager. De casemanager maakt samen met de ongedocumenteerde een perspectiefplan, draagt zorg voor de uitvoering van het plan en stelt samen met de ongedocumenteerde, op basis van informatie van de uitvoerders van het plan, vast of de ongedocumenteerde meewerkt aan het perspectief.

De casemanager werkt bij een uitvoerende partij (juridisch-, maatschappelijke-, terugkeerorganisatie) die past bij het perspectief van de ongedocumenteerde. Dit is het perspectief dat tijdens de screeningsperiode naar voren is gekomen. Met verloop van tijd kan het perspectief veranderen. Dit kan betekenen dat de ongedocumenteerde een andere casemanager krijgt toegewezen. Bij wisseling van casemanager speelt ook de wens van de ongedocumenteerde een rol.

De casemanager is het directe aanspreekpunt voor de ongedocumenteerde, maar ook voor de woonbegeleider en alle andere organisaties die een rol spelen in de begeleiding van de ongedocumenteerde. Om deze taak uit te kunnen voeren is de casemanager individueel begeleider. De casemanager kan daarnaast ook zelf delen van het perspectiefplan uitvoeren.

Inzet is een ongedocumenteerde zo lang mogelijk door dezelfde casemanager te laten begeleiden, maar als perspectief wisselt, kan dit ook een wisseling van casemanager voor de ongedocumenteerde betekenen.

De casemanager heeft kennis van de sociale kaart en heeft een vertrouwensrelatie met de ongedocumenteerde. Juridische kennis is een pré. De casemanager houdt de ongedocumenteerde op de hoogte van het proces en wat er van de ongedocumenteerde verwacht wordt.

Een casemanager heeft een caseload van ongeveer 25 ongedocumenteerden. We gaan ervan uit dat de helft van alle ongedocumenteerden zich in een actieve fase van casemanagement bevindt.

5.5.5 Rol van IND, DT&V en politie

Bij het opstellen van het perspectiefplan en het werken aan perspectief, werken de Ngo's samen met IND, DT&V en Politie.

IND zorgt o.a. voor snelle aanlevering van de dossiers, denkt mee over mogelijkheden en monitort de afhandeling van aanvragen binnen de IND.

DT&V brengt o.a. de mogelijkheden tot terugkeer in kaart en levert hierbij maatwerk door het wegnemen van belemmeringen voor terugkeer die gelet op de specifieke merites van de casus bestaan.

De politie (AVIM – Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie & Mensenhandel) adviseert en ondersteunt o.a. waar het vaststelling van de identiteit betreft (identificatie en registratie van de ongedocumenteerden).

De politie heeft daarnaast een wettelijke taak m.b.t. toezicht op vreemdelingen en handhaving van de Vreemdelingenwet. Uitgangspunt hierbij is dat ongedocumenteerden niet zonder aanleiding in een vreemdelingentraject bij de AVIM terecht komen. Bij een overtreding (APV) of wanneer een strafbaar feit is gepleegd kunnen ongedocumenteerden worden overgedragen aan de vreemdelingenpolitie (AVIM). Dit kan ook het geval zijn wanneer een ongedocumenteerde zich niet heeft gehouden aan eerder opgelegde vreemdelingrechtelijke maatregelen. Dit is regulier beleid met betrekking tot vreemdelingen. Verblijf in de opvang vrijwaart iemand niet van vreemdelingrechtelijke maatregelen (zoals een inreisverbod, terugkeerbesluit of inbewaringstellingen met als doel (gedwongen) terugkeer).

In iedere situatie spelen enerzijds zaken als de zwaarte van de overtreding, het verleden van iemand en de frequentie van het voorkomen van overtredingen een rol bij het eventueel opleggen van vreemdelingrechtelijke maatregelen. Anderzijds kan ook meespelen of iemand in gemeentelijke opvang en begeleiding is en daarbij (mee)werkt aan perspectief waardoor er geen, of een lichtere maatregel wordt ingezet. De AVIM neemt deel aan de lokale overleggen waarbij, in afstemming met gemeente, betrokken Ngo's, IND en DT&V, zal worden gekeken of kan worden gekomen tot maatwerkafspraken aansluitend op het perspectief/trajectplan van een ongedocumenteerde.

De politie zal in principe niet binnentreden op grond van de Vreemdelingenwet in de 24-uursopvang om vreemdelingen staande te houden voor de Vreemdelingenwet. Echter, op bevel van de officier van justitie kan in het geval van een verdenking van een strafbaar feit in een uiterst geval iemand wel in de locatie worden aangehouden. In samenwerking met betrokken basisteams van de politie zullen werkbare afspraken worden gemaakt over optreden in en rondom de 24-uurs opvanglocaties / LVV's.

5.5.6 Participatie: aanbod in de stad

Zinvol bezig zijn, actief zijn, ontspannen en leren is voor iedereen belangrijk. Het zorgt voor afleiding, geeft energie, biedt mogelijkheid voor persoonlijke ontwikkeling en zelfredzaamheid, en maakt dat mensen meer onderdeel zijn van Amsterdam (inclusieve stad). Participatie is daarmee een belangrijk onderdeel van het perspectiefplan.

Organisaties die betrokken zijn bij ongedocumenteerden bieden activiteiten aan, maar er is geen overzicht van het totaal. Buiten dat aanbod zijn participatiemogelijkheden voor ongedocumenteerden beperkt omdat zij geen toegang hebben tot bijvoorbeeld werk, opleiding, georganiseerde sport en regulier aanbod in wijken.

We willen komen tot een gevarieerd aanbod aan activiteiten dat aansluit op individuele behoeften, waar de ongedocumenteerde zelf keuzes in kan maken. De bestaande partijen hebben aangeboden om met ongedocumenteerden in gesprek te gaan over hun behoeften en in kaart te brengen wat er nu al is, zodat het bestaande aanbod goed ontsloten wordt.

Dit biedt een basis van waaruit gekeken kan worden welk aanbod ontbreekt, en mogelijkheden te verkennen om lacunes op te vullen. In de eerste helft van 2019 doen we onderzoek naar deze mogelijkheden. Hierin worden de stadsdelen, andere onderdelen van de WMO, en aanbod vanuit het AZC voor asielzoekers meegenomen.

Afhankelijk van de uitkomst van dit onderzoek kan een participatieplan met financiële dekking worden gemaakt.

In het kader van inclusieve stad gaan we een beroep doen op Amsterdammers om iets te betekenen voor deze groep, en ook onderzoeken we of en hoe ongedocumenteerden gebruik kunnen maken van regulier aanbod in de wijk.

5.6 Huisvesting en beheer

5.6.1 Uitgangspunten

- Zelfstandigheid van ongedocumenteerden wordt zoveel mogelijk bevorderd.
- Aansluiting zoeken op programma van eisen voor een AZC, met inbreng van ervaringen in zelfbeheer locaties als de Vluchtmaat.
- Oog voor veiligheid voor alle bewoners en buurt.
- Locaties zijn kleinschalig (50 – 80 personen) en verspreid over de stad.
- Verbinding met buurten.

5.6.2 Wat willen we realiseren?

Door de rust en veiligheid die door 24-uursopvang wordt geboden kunnen ongedocumenteerden beter werken aan hun toekomst. Dit wordt ook bevestigd door het WODC rapport (zie het WODC onderzoek van Profacto van april 2018) dat onderschrijft dat een stabiele leefomgeving, begeleiding en activering essentiële onderdelen zijn voor het vinden van een duurzame oplossing.

- Om deze rust te faciliteren ligt de regie op groepsvorming per locatie zoveel mogelijk bij de ongedocumenteerden zelf. Bestaande groepen kunnen bij elkaar blijven. Als een plek vrijkomt, is de groep wel verplicht de eerstvolgende op de wachtlijst op te nemen.
- Privacy is een belangrijk element van de 24-uursopvang.
- Gesprekken met professionals, zoals de casemanager, advocaat of arts, vinden niet plaats op de woonlocatie om de rust op deze locatie te bevorderen.

Er worden locaties voor twee typen opvang ontwikkeld: voor de meest zelfredzamen en voor kwetsbaren. Voor beide zijn in principe de huisvestingsnormen van het COA uitgangspunt. Er is een voorkeur voor panden die meerdere jaren (tot en met 2022) beschikbaar zijn.

De huisvesting is sober, maar biedt de meest zelfredzamen de mogelijkheid van zelfbeheer, en de kwetsbaren de bescherming die voor hen nodig is.

Deze twee typen stellen daarom verschillende eisen aan het pand.

1. De meest zelfredzame groep: we gaan uit van 400 personen.
Voor deze groep is zelfbeheer uitgangspunt:
 - De huisvesting vindt plaats in eenheden van 10 – 20 personen.
 - Per eenheid is er een gezamenlijke (woon)keuken en zijn er gedeelde slaapkamers met 2 personen per kamer.
 - In een pand kunnen meerdere eenheden gerealiseerd worden, bij voorkeur biedt een pand huisvesting aan maximaal 80 ongedocumenteerden. Maar als grotere panden beschikbaar zijn wordt beoordeeld of dit een aanvaardbare oplossing kan zijn.
 - In panden met meerdere eenheden worden douches en toiletten gedeeld met meerdere groepen.
 - Geen of minimale voorzieningen voor activiteiten of afspraken; die vinden plaats op andere locaties.

We gaan uit van 5 tot 10 locaties.

2. Kwetsbaren (op basis van de intake en screening): naar verwachting gaat het om een groep van 100 personen. Hier betreft het 2 tot 3 locaties.

Voor deze groep is hun kwetsbaarheid leidend; daarbinnen wordt een zo groot mogelijke mate van zelfredzaamheid nagestreefd. Voor sommige mensen zal erkend moeten worden dat zelfredzaamheid een moeilijk te behalen doel is. De behoeften van deze groep worden nog verder uitgewerkt.

- De huisvesting vindt plaats in eenheden van 4 tot 15 personen, huisvesting in grote woningen behoort hiermee tot de mogelijkheid.
- Per eenheid is er een gezamenlijke (woon)keuken en zijn er gedeelde slaapkamers met 2 personen per kamer en/of éénpersoonskamers, afhankelijk van de problematiek (dit geldt ook voor het sanitair: gedeeld of indien nodig sanitair voor 1 persoon).
- In een pand kunnen meerdere eenheden gerealiseerd worden, bij voorkeur biedt een pand huisvesting aan maximaal 50 ongedocumenteerden.

We streven er naar de zeven tot dertien benodigde locaties gespreid over de stad te realiseren.

De stadsdelen worden nauw betrokken bij de uitvraag naar locaties. Informatie vanuit de stadsdelen wordt betrokken bij het maken van uiteindelijke keuzes. Daarnaast wordt de werkwijze gevolgd die ook bij locaties voor statushouders is ontwikkeld: geen formele inspraak, maar wel consultatie van buurt en stakeholders, voorafgaand aan definitief besluit.

De realisatie van het Programma van Eisen (PvE) is afhankelijk van daadwerkelijk beschikbare locaties. Omdat grotendeels gewerkt zal worden met bestaande gebouwen, zullen variabelen als groeps grootte, bezetting van kamers, gemeenschappelijke ruimtes, etc. verschillen per locatie.

Voor de afschrijving van de verbouwingskosten wordt er van uitgegaan dat de panden voor een periode van 5 jaar beschikbaar zijn. Indien deze termijn verandert, heeft dit gevolgen voor de financiën (zie 5.1.2).

5.6.3 Fasering huisvesting

Doel is om per januari 2020 alle 500 plekken volgens het PvE te hebben gerealiseerd. Dat betekent dat 2019 een overgangsjaar is. Alle drie de huidige BBB locaties (345 plekken) moeten worden vervangen omdat de panden in de loop van 2019 niet langer beschikbaar zijn. Daarnaast zijn er 50 plekken voor de kwetsbare groep, die (voorlopig) behouden kunnen blijven.

De totale huisvestingsopgave voor 2019 is dus om 450 plekken realiseren:

- 345 plekken vervangen voor de meeste zelfredzame groep
- 55 nieuwe plekken voor de meest zelfredzame groep
- 50 nieuwe plekken voor kwetsbare groep realiseren

Dit is een complexe opgave, omdat oplevering van panden, verhuizingen en regelen van beheer en begeleiding op elkaar afgestemd moeten zijn. Het wordt, met de huidige Amsterdamse vastgoedmarkt, lastig om het gewenste PvE in een keer te realiseren. Er zal tijdelijk gewerkt moeten worden met suboptimale oplossingen. Op de kortere termijn is het mogelijk dat grotere locaties blijven bestaan.

Indien mogelijk worden deze locaties opgedeeld in kleinere compartimenten om zelfbeheer zoveel mogelijk te stimuleren en het niveau van beveiliging tot een minimum te beperken.

5.6.4 Woonbegeleiding

Elke locatie heeft een woonbegeleider. De woonbegeleider:

- Waakt over de groepsveiligheid en saamhorigheid.
- Heeft een signaleringsfunctie en verwijst personen bij medische of psychische problemen door naar de casemanager. Tevens is de woonbegeleider aanspreekpunt voor de casemanager.
- Voorziet de bewoners van algemene informatie, maar gaat niet in op juridische en/of procedurele vraagstukken.
- Heeft kennis van de keten en onderhoudt contact met de buurt en met de casemanager.

Zelfbeheer wordt zoveel mogelijk gestimuleerd.

- Ongedocumenteerden maken en houden de locatie zelf schoon en koken zelf.
- Door middel van leefgeld voor persoonlijke kosten (voeding, persoonlijke verzorging, kleding) wordt bijgedragen aan zelfstandigheid. Voor bepaling van hoogte leefgeld sluiten we aan bij normen zoals die door COA worden gehanteerd.
- Ongedocumenteerden zorgen samen voor rust in en rond de locatie.

Onderzocht wordt of er behoefte is aan specifieke locaties voor subdoelgroepen, bijvoorbeeld voor ongedocumenteerden die specifiek werken aan terugkeer.

5.7 Organisatie en regie

5.7.1 Uitgangspunten

- Eén organisatie heeft de centrale regie en coördinatie op het hele proces.
- Toezicht op de uitvoering is onafhankelijk van een uitvoerende partij georganiseerd. Uitvoerende partijen kunnen wel de regie voeren op het proces, als het toezicht voldoende onafhankelijk gewaarborgd is.
- De gemeente is opdrachtgever voor de opvang en begeleiding en eindverantwoordelijk voor de kwaliteit hiervan.
- De uitvoering van opvang en begeleiding wordt door partners vormgegeven.
- Er komt een uitvraag waarop verschillende partijen kunnen inschrijven om de uitvoering op te pakken.
- Vanwege de noodzaak tot leren en innoveren, wordt een van de kerntaken van de coördinerende organisatie het ontwikkelen van een goede systematiek van monitoring en evaluatie.

5.7.2 Wat willen we realiseren?

Om te zorgen dat de verschillende organisaties en onderdelen van de opvang goed op elkaar aansluiten is één coördinerende partij nodig. Deze partij neemt de regierol en overziet de gehele opvangketen. Deze coördinerende partij kan rekenen op draagvlak bij de verschillende organisaties. De coördinerende partij organiseert de samenwerking, zorgt voor lerend vermogen in de keten en is het centrale aanspreekpunt voor gemeente en andere partijen. De organisatie zorgt voor monitoring van de uitvoering.

De coördinerende partij kan naast de uitvoering van de gemeentelijke opdracht ook andere activiteiten ontwikkelen in het belang van de ongedocumenteerden in Amsterdam en hiervoor inkomsten genereren (bijv. fondsen). Deze activiteiten moeten niet strijdig zijn met de opdracht van de gemeente voor de 24-uurs opvang.

De organisatie zorgt voor voldoende onafhankelijk toezicht, bijvoorbeeld in de vorm van raad van toezicht. De organisatie zorgt voor een (externe) toetsingscommissie die ingeschakeld wordt in die gevallen in het proces waar een extra oordeel nodig is.

6 Planning en fasering

Om tot daadwerkelijke uitvoering van het nieuwe Amsterdamse beleid voor ongedocumenteerden te komen moet in de eerste helft van 2019 een aantal met elkaar samenhangende elementen worden opgepakt:

- Uitvraag aan partijen om vanaf 1 juli 2019 uitvoering op te pakken op verschillende onderdelen (huidige subsidies en inkoop zijn eind 2018 verlengd tot 1 juli 2019).
- Inrichten van een coördinerende / regie organisatie.
- Realisatie eerste locaties (in eerste instantie ter vervanging van huidige locaties waar huurcontracten aflopen).
- Screening huidige groep die in BBB verblijft om te bepalen of zij naar de nieuwe opvang kunnen en om te starten met het perspectiefplan.
- Waar mogelijk al elementen van nieuwe model implementeren.
- Besluitvorming over deelname Amsterdam aan de LVV.

6.1 Fasering in 2019

6.1.1 Tijdelijke versterking van begeleiding

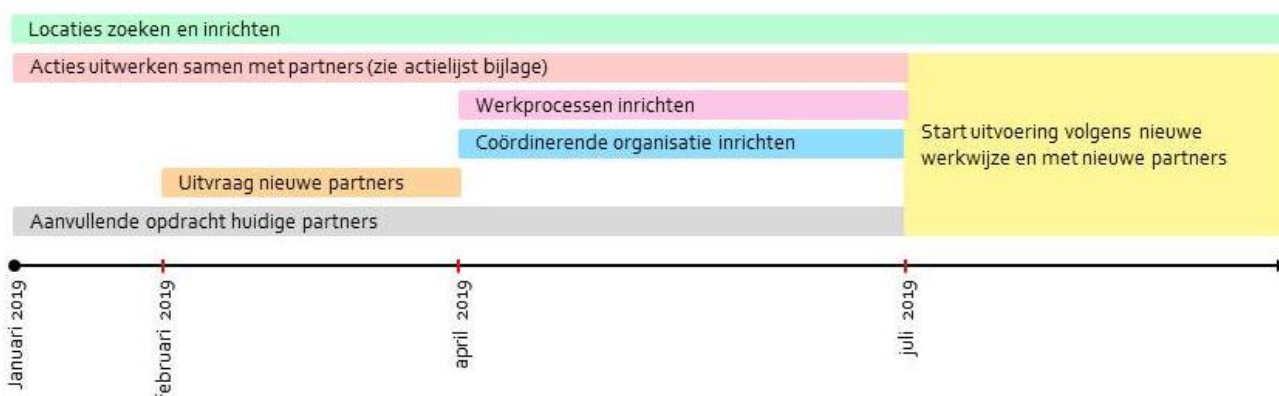
- We versterken de (juridische) begeleiding voor alle deelnemers aan de BBB en de huidige 24-uursopvang, de deelnemers met leefgeld en de groepen van de We Are Here groep (bijvoorbeeld wie in de Vluchtmaat verblijft). Doel hiervan is meer inzicht te verkrijgen in hun situatie, voorlichting over de nieuwe opvang (inclusief voorwaarde te werken aan perspectief) en waar mogelijk beweging krijgen in dossiers.
- Hiervoor treden we in overleg met huidige partijen en verstrekt gemeente een aanvullende opdracht, voor de periode tot 1 juli 2019.

6.1.2 Uitvraag uitvoering nieuwe werkwijze

- Per 1 februari 2019 wordt een uitvraag gedaan voor uitvoerende partijen om onderdelen van het uitvoeringsplan uit te voeren vanaf 1 juli 2019. De uitvraag wordt zowel naar bestaande partners als naar nieuwe partijen gedaan. Criteria waar deze partijen aan moeten voldoen worden verder uitgewerkt.
- Bij het opstellen van de uitvraag wordt betrokken of Amsterdam (naar verwachting) meedoet aan LVV.
- De uitvraag is erop gericht per 1 april 2019 duidelijkheid te hebben over welke (nieuwe en bestaande) uitvoerende partijen, vanaf 1 juli 2019, welke onderdelen van het uitvoeringsplan gaan uitvoeren.

- Per partij worden vervolgens afspraken gemaakt over afbouw van de huidige werkzaamheden en opbouw van nieuwe activiteiten, zodat ongedocumenteerden verzekerd zijn van doorgaande begeleiding.
- In de periode van 1 april tot 1 juli wordt de coördinerende organisatie ingericht. De gemeente bereidt dit voor en stemt nauw af met de uitvoerende partijen. De uitvoerende partijen krijgen een duidelijke inbreng in de nieuwe regieorganisatie (bijv. in een stuurgroep).
- Met de nieuwe partners wordt het uitvoeringsplan verder uitgewerkt in werkprocessen.

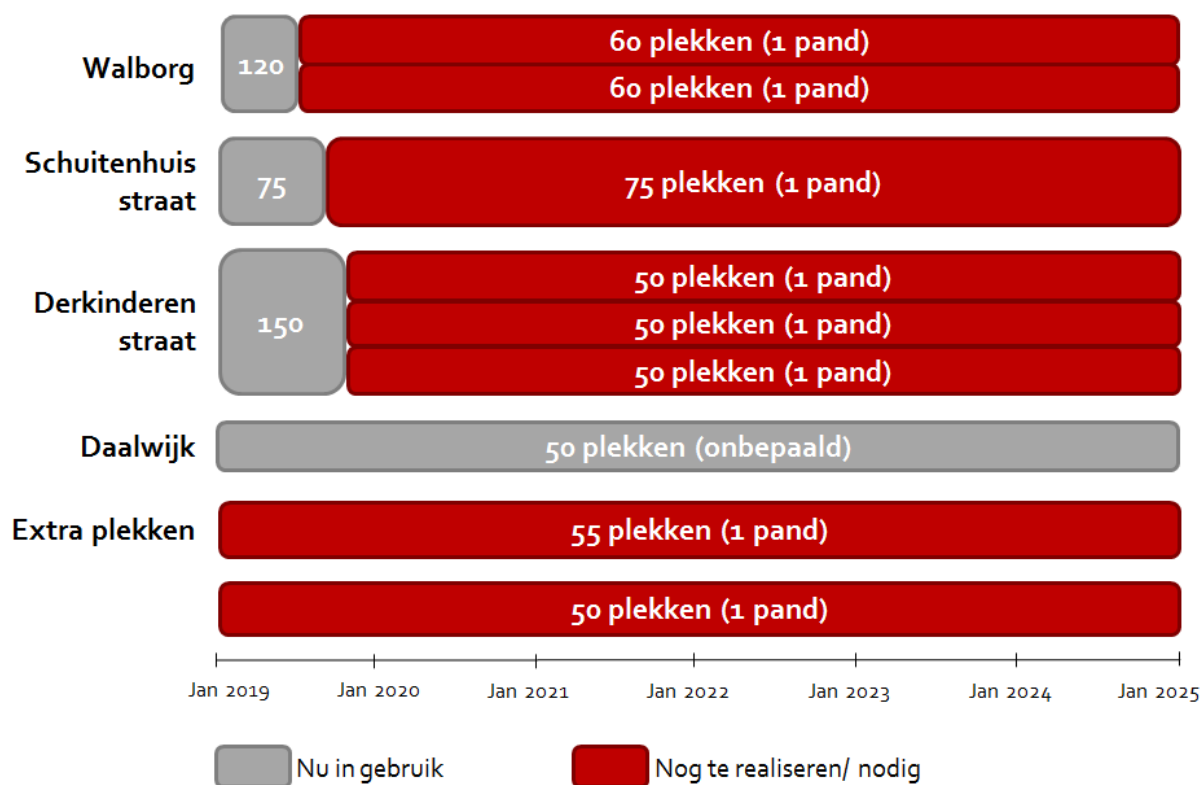
Tijdelijk fasering uitvoeringsplan

6.1.3 Fasering realisatie locaties

- In de periode tot 1 juli 2019 zal in ieder geval een oplossing gevonden moeten worden voor één à twee aflopende BBB locaties.
- Er wordt ingezet op het gebruik van gemeentelijk vastgoed, afspraken met zorgpartners en woningcorporaties en op een beroep op de stad om vastgoed beschikbaar te stellen.
- De stadsdelen worden betrokken bij het vinden van locaties, verspreid over de stad.
- Nieuwe locaties worden zoveel mogelijk volgens het nieuwe PvE gerealiseerd.
- Er wordt tevens gezocht naar creatieve en snelle verbouwoplossingen.
- Als met het werken met het gewenste PvE onvoldoende zekerheid is dat de 500 plekken voor 24-uurs opvang in 2019 worden gerealiseerd, moet overgeschakeld worden naar suboptimale oplossingen (grootschalige locaties met minder privacy).

Overzicht huisvestingsopgave ongedocumenteerden

7 Communicatie

Algemene communicatie vindt plaats op basis van een heldere kernboodschap die via bestaande gemeentelijke communicatiemiddelen en de media gebruikt kan worden.

Kernboodschap:

In de praktijk van het vreemdelingenbeleid komen mensen in de knel. Amsterdam biedt om humanitaire redenen 24-uurs opvang aan voor ongedocumenteerden die willen werken aan een oplossing voor hun situatie. Uitgangspunt daarbij is vertrek uit Nederland, of het verkrijgen van een legale verblijfsstatus. Een stabiele leefsituatie, begeleiding en activering helpen deze mensen om te kunnen werken aan hun toekomst.

7.1 Draagvlak creëren

Er wordt actief gecommuniceerd met het doel om inwoners van Amsterdam te informeren over de opvang van ongedocumenteerden, waarbij de humanitaire noodzaak, de condities waaronder de opvang plaatsvindt, en de verwachte resultaten worden belicht.

Doel is om zoveel mogelijk gemeentebreed begrip en draagvlak onder Amsterdammers te creëren en daarmee een basis te leggen voor de 'omarming' van de opvang.

Daarnaast wordt gericht gecommuniceerd met specifieke doelgroepen, met als aandachtspunt communicatie met omwonenden van de opvanglocaties.

7.2 Specifieke doelgroepen

Het college betreft vanaf de start (vertegenwoordigers van) de doelgroep, professionals en vertegenwoordigers van het maatschappelijk veld. Met de kick-off bijeenkomst op 18 oktober jl. en de daaropvolgende drie werksessies zijn wensen en ideeën opgehaald die grotendeels zijn overgenomen in het uitvoeringsplan. Hiermee is een stevige basis gelegd voor de verdere communicatie met deze doelgroepen. Zij moeten zorgvuldig geïnformeerd blijven over de voortgang en resultaten van het proces en betrokken blijven bij evaluatie en beleidskeuzen. Andere belangrijke in- en externe doelgroepen, en hoe daarmee wordt gecommuniceerd, worden benoemd in een te maken plan van aanpak.

7.3 Communicatie en consultatie omwonenden opvanglocaties

Burgers kunnen en willen prima meedenken over de opgaven van de stad en iedereen moet kunnen meebeslissen over zijn buurt. Daarom zal uitgebreid over de komst van opvanglocaties voor ongedocumenteerden worden gesproken met alle betrokkenen, waaronder de omwonenden van die locaties. Voorafgaand aan een locatiebesluit worden zij geïnformeerd en geconsulteerd over hun wensen, zorgen en ideeën daarover. Deze worden vervolgens verwerkt in de collegevoordracht en

meegewogen in de uiteindelijke besluitvorming. Het college kan besluiten geen formele inspraak te verlenen over het huisvesten van kwetsbare groepen. Het staat laagdrempelige, transparante communicatie met alle betrokkenen voor en maakt een serieuze afweging over wat ingebracht wordt.

Het zijn met name omwonenden die kunnen zorgen voor een warm welkom in de buurt. Dit is nu al op veel plaatsen in de stad het geval, waar (organisaties van) buurtbewoners asielzoekers en statushouders helpen hun weg te vinden in de Amsterdamse samenleving.

8 Monitoring, evaluatie en risico's / Trends en ontwikkelingen

Het beleid voor ongedocumenteerden en de uitvoering in Amsterdam wordt beïnvloed door trends in de samenleving, binnen en buiten Nederland. Door de werkgroep zijn verschillende trends in kaart gebracht, die verschillende effecten kunnen hebben.

Van alle genoemde trends identificeerde de werkgroep als de vijf belangrijkste:

Sleutel trends

1. Er is voortdurend verandering in de mogelijkheden om toekomstperspectief in Nederland of in landen van herkomst te realiseren. In sommige landen van herkomst zijn positieve ontwikkelingen, zodat terugkeer reëler wordt, in andere landen is dit juist slechter aan het worden.
2. Er is meer intolerantie in de samenleving ten opzichte van (initiatieven voor) ongedocumenteerden. Dat merken bijvoorbeeld de vrijwilligers die ongedocumenteerden ondersteunen.
3. Er is in de samenleving meer aandacht voor begeleiding en activering van ongedocumenteerden, in plaats van dat zij alleen een dak boven het hoofd nodig hebben.
4. Op veel beleidsterreinen nemen grote steden het initiatief en vragen meer autonomie, ook op het terrein van ongedocumenteerden.
5. De Amsterdamse vastgoedprijzen blijven stijgen en dit heeft effect op het realiseren van de opvanglocaties.

Mindmap Sleutel trends ongedocumenteerden in Amsterdam

Hier komt nog bij dat de voorgestelde werkwijze van het uitvoeringsplan weliswaar is gebaseerd op de ervaring van partners en landelijk onderzoek (WODC rapport) maar er zal nog veel in de praktijk uitgevonden moeten worden. Er moet dus bij de uitvoering van het beleid voldoende aandacht zijn voor lerend vermogen en de mogelijkheid om aanpassingen door te voeren.

8.1 Monitoring en evaluatie

De noodzaak tot leren en innoveren vraagt om een goede systematiek van monitoring en evaluatie. Dit wordt een kerntaak van de nieuwe coördinerende organisatie, met als uitgangspunten:

- Sluit voor monitoring zoveel mogelijk aan bij de bestaande registraties.
- Betrek onderzoeksinstituten (HvA, UvA, VU) vanaf het begin van nieuw beleid.
- Zorg voor een samenwerking waarin vertrouwen de basis vormt en daardoor fouten bespreekbaar zijn en aanzetten tot verbetering.
- Zorg voor transparante voortgangsrapportages en evaluaties die beschikbaar zijn voor alle partners.
- Het meewerken aan systematische monitoring en evaluatie zal ook een voorwaarde zijn voor subsidiëring / contractering van uitvoerende partijen.

8.2 Risico-inventarisatie

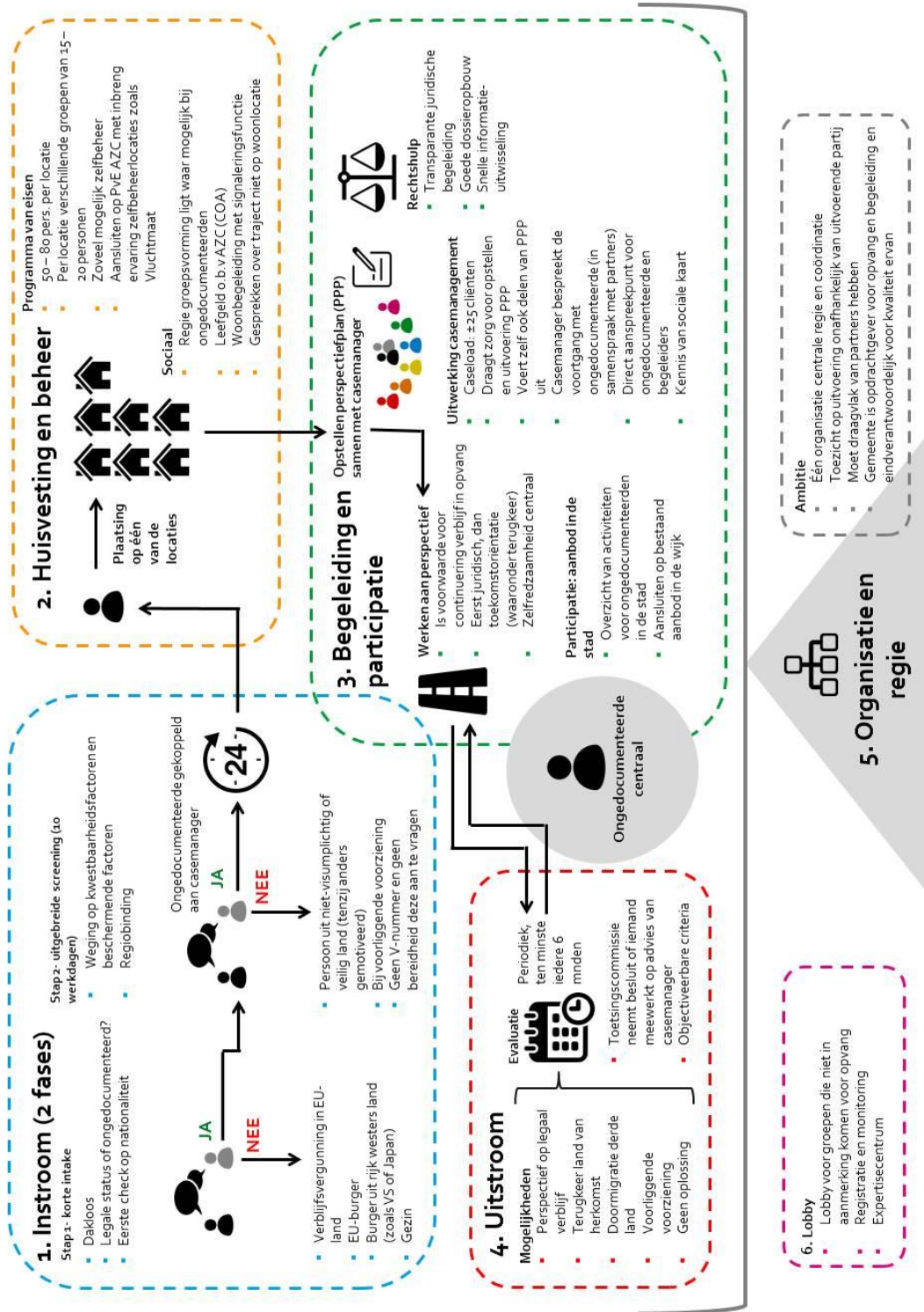
Vóór de oprichting van de nieuwe uitvoeringsorganisatie en contractering van de uitvoerende partijen per 1 juli 2019 zal een sessie worden georganiseerd om risico's te inventariseren en beheersmaatregelen uit te werken. Daarbij zal in ieder geval aandacht zijn voor:

- Risico dat populatie in de voorzieningen anders is dan voorzien, bijvoorbeeld een groter aandeel kwetsbaren.
- Risico dat er onvoldoende doorstroom is in de voorzieningen, waardoor er geen plek is voor nieuwe groepen.
- Risico dat casemanagers te lang bezig blijven met een perspectief dat doodlopend blijkt te zijn.
- Risico dat mensen die niet werken aan hun perspectief, te lang in de opvang blijven.
- Risico dat er te veel mensen zijn voor wie geen oplossing kan worden gevonden.
- Risico dat huisvesting alleen te realiseren is in tijdelijke locaties of op grootschalige complexen, waardoor zelfbeheer bemoeilijkt wordt.
- Risico dat vrijwilligers gedemotiveerd raken door negatieve publiciteit of door onvoldoende resultaat.
- Risico dat door onzekerheid in de vastgoedmogelijkheden de financiën ontoereikend zijn voor de realisatie van de 500 plekken volgens gewenste normen.
- Risico dat het programma niet eenduidig wordt uitgevoerd en opening biedt aan veelheid van bezwaar- en beroepzaken.

9 Bijlagen

9.1 Praatplaat 24-uursopvang ongedocumenteerden

Amsterdams model 24-uursopvang ongedocumenteerden

9.2 Deelnemende organisaties aan werkgroep 24-uursopvang voor ongedocumenteerden

Organisaties
Amsterdam City Rights
ASKV / Steunpunt Vluchtelingen
ASKV MOO / Medisch Opvangproject Ongedocumenteerden
Boost
Bridge to Better
Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V)
Dokters van de Wereld
Equator
Gemeente Amsterdam
GGD
Goedwerk Foundation
HVO Querido
Immigratie en Naturalisatie Dienst
Internationale Organisatie voor Migratie (IOM)
Leger des Heils
Vluchtelingenwerk
Vreemdelingenloket
AVIM (Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel)
We Are Here supportersgroep
Wereldhuis/Diaconie

9.3 Overzicht van acties

9.3.1 Juridische kaders

Hoe komen we daar?

Thema	Wat is nodig?	Actie
Juridische zaken	Duidelijkheid over de gevolgen van de AVG voor informatie uitwisseling door de gemeente	<ul style="list-style-type: none"> privacy juristen verkennen oplossingen

9.3.2 Instroom en uitstroom

Hoe komen we daar?

Thema	Wat is nodig?	Actie
Samenwerking	Efficiënte en snelle informatie-uitwisseling met andere partijen zoals de IND	<ul style="list-style-type: none"> contactpersonen bij de verschillende betrokken organisaties in beeld brengen
	Duidelijkheid bij partners over nieuwe methodiek en begrip over op welk moment mensen worden overgedragen of de opvang wordt beëindigd	<ul style="list-style-type: none"> alle partners op de hoogte brengen van de nieuwe methodiek
Instroom	Objectiveerbare instroomcriteria	<ul style="list-style-type: none"> Intake en screening verder uitwerken, waarbij aansluiting wordt gezocht bij andere opvangmethodieken
	Duidelijkheid over opvangmogelijkheden voor gezinnen	<ul style="list-style-type: none"> Uitzoeken of gemeentelijke opvang voor deze groep gewenst is en wat daarvan de financieringsmogelijkheden zijn
	Inzicht in welke landen adequate opvang bieden voor Dublin claimanten	<ul style="list-style-type: none"> Vaststellen wie dit bepaalt en op welke wijze dit gebeurt

9.3.3 Begeleiding en participatie

Hoe komen we daar?

Thema	Wat is er nodig?	Actie
Werken aan perspectief	Een format voor het perspectiefplan met daarin omschreven welke stappen moeten worden doorlopen door de ongedocumenteerde	<ul style="list-style-type: none"> Format perspectiefplan ontwikkelen samen met partners in het veld en ongedocumenteerden Uitwerken hoe wordt bepaald dat er geen juridisch perspectief is en het

		<p>perspectief verandert naar toekomst oriëntatie/terugkeer</p>
	<p>Objectiveerbare uitstroomcriteria, waaronder ook valt: hoe en door wie wordt bepaald of iemand voldoende aan perspectief werkt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uitstroomcriteria uitwerken ■ Traject uitwerken waarmee wordt bepaald of iemand wel/niet meewerkt aan perspectief en niet langer recht heeft op opvang. Er is altijd een tweede toets voordat opvang wordt beëindigd
	<p>Het versterken van de zelfredzaamheid van ongedocumenteerden</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uitwerken hoe zelfredzaamheid onderdeel wordt van begeleiding en opvang ■ Zorgen voor goede contacten in de stad met o.a. religieuze instellingen en de diverse bevolkingsgroepen, die ongedocumenteerden kunnen ondersteunen bij het zelfredzaam worden
	<p>Escalatiemodel bij onenigheid over werken aan perspectief</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uitwerken van een escalatiemodel voor het geval partijen het niet eens worden of ongedocumenteerde aan perspectief werkt
Rechtshulp	<p>Zorgen voor goede juridische begeleiding</p>	<p>Opzetten van een werkgroep die o.a. in beeld brengt en uitwerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Met welke specialisten op het gebied van vreemdelingenbeleid op dit moment wordt samengewerkt ■ Aan welke juridische begeleiding meer behoefte is ■ Het ontwikkelen van een juridische kaart. Door middel van een juridische kaart wordt in beeld gebracht welke juridische hulp nu te benaderen is en aan welke juridische hulp meer behoefte is. Uitzoeken wat de meest effectieve combi is van betaalde juridische medewerkers en vrijwilligers ■ Uitzoeken of trainees en/of het werven bij universiteiten en HBO scholen hieraan een bijdrage kunnen leveren
	<p>Snelheid en duidelijkheid bij informatie-uitwisseling</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Het instellen van een centraal contactpersoon vanuit Amsterdamse opvangketen richting advocaten ■ Voorafgaand daaraan onderzoeken wie hiervoor de juiste persoon/partner is

		<ul style="list-style-type: none"> ■ Centraal contactpersoon vanuit IND richting Amsterdamse opvangketen ■ Partners op de hoogte brengen van nieuwe Amsterdamse beleid en consequenties voor samenwerking
	Verdere procesversnelling	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uitzoeken of deelnemers van het Amsterdamse programma statushouders ingezet kunnen worden als tolken ■ Investeren in specialisten op het gebied van toekomstoriëntatie en terugkeer ■ In beeld brengen van de verdere knelpunten in het proces en met betrokken organisaties zoeken naar oplossingen
Casemanagement	Heldere opdracht/uitvraag voor casemanagement	<ul style="list-style-type: none"> ■ De opdracht/uitvraag casemanagement zorgvuldig uitwerken
Participatie: aanbod in de stad	Overzicht van activiteitenprogramma's voor ongedocumenteerden	<ul style="list-style-type: none"> ■ Aanbod inventariseren en opstellen lijst van activiteiten. Partners maken een overzicht en leveren dit op in januari
	Inzicht in of en hoe ongedocumenteerden gebruik kunnen maken van regulier aanbod in de wijk	<ul style="list-style-type: none"> ■ Onderzoeken samen met partners welk regulier aanbod toegankelijk is of kan worden gemaakt voor ongedocumenteerden

9.3.4 Huisvesting en beheer

Thema	Wat is er nodig?	Actie
Beveiliging en zelfbeheer	Duidelijkheid over beheervorm en daarmee de uitvraag	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uitwerken welke vormen van beheer mogelijk zijn, met als uitgangspunt minimale beveiliging en zoveel mogelijk zelfbeheer. Na inventarisatie volgt een uitvraag ■ Behoeften van groep kwetsbaren voor huisvesting definiëren ■ Uitwerken hoe het onderhoud/technisch beheer aan panden eruit ziet. Na inventarisatie volgt een uitvraag
Locaties	Vinden en realiseren van kleinschalige locaties voor in totaal 500 plekken 24-uursopvang	<ul style="list-style-type: none"> ■ Er is bij de directie Grond en Ontwikkeling een werkgroep huisvesting Bijzondere Groepen ingericht, die werkt op basis van een plan van aanpak en gezamenlijk Programma van Eisen.

		De werkgroep werkt onder aansturing van het Bestuurlijk Team Bijzondere Groepen en Vluchtelingen
Veiligheid en preventie	Samenwerking en communicatie met stadsdeel en buurt om leefbaarheid en veiligheid te garanderen	<ul style="list-style-type: none"> ■ Bij de locaties zullen we in overleg met THOR, de toezicht- en handhavingsorganisatie voor de openbare ruimte van Amsterdam, onderzoeken welke maatregelen nodig zijn gericht op de leefbaarheid en de veiligheid van de buurt. Deze maatregelen zijn met name gericht op preventie

9.3.5 Organisatie en regie

Thema	Wat is er nodig?	Actie
Regieorganisatie	In overleg met de uitvoerende partijen wordt het organisatiemodel gekozen (samenwerkingsverband of een nieuw op te richten organisatie)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Organisatiemodel uitwerken
	Oprichten regieorganisatie	<ul style="list-style-type: none"> ■ In de periode van 1 april tot 1 juli wordt de coördinerende organisatie ingericht. De gemeente bereidt dit voor en stemt nauw af met de uitvoerende partijen. De uitvoerende partijen krijgen een duidelijke inbreng in de nieuwe regieorganisatie (bijv. in een stuurgroep)
Uitvraag	Uitvraag voor uitvoerende partijen	Uitvraag voor uitvoerende partijen uitwerken volgens het vastgestelde uitvoeringsplan. De uitvraag wordt begin 2019 gepubliceerd

9.3.6 Communicatie

Thema	Wat is er nodig?	Actie
Plan van aanpak	Mediastrategie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Plan van aanpak uitwerken in overleg met Communicatie en Woordvoering stadhuis